

Yennɛle yɔn sɛnrɛ yofɔ
MISHE
wi sɛwɛ we
Sɛwɛ wi nawa sɛnrɛ

Yennɛle yɔn sɛnrɛ yofɔ Mishe wila wi yinwege ki pye wagati nunɔba ni Yennɛle yɔn sɛnrɛ yofɔ Ezayi wi ni. Wi sɛnrɛ ti yo ma kari wunluwo cagboro shyen to yeri: Ki konɔbannga Samari ca ye, ko ki yen Izirayeli tara wunluwo mba wa yonloparawa kameɔge keɛ yeri pi wunluwo cagboro ye. Ki shyen wogo Zheruzalemu ca ye, ko ki yen Zhuda tara wunluwo mba wa yonloparawa kalige keɛ yeri pi cagboro ye. Mishe wi yen na sennɔbanra yuun yekeele, naa saraga wofenne, naa kiti konfenne konaa penjagboro fenne pe na, na para pe mbasinme wogo ki na. Yennɛle yɔn sɛnrɛ yofenne mbele pe yen yagboyoolo wila pe kala li yirige funwa na, poro mbele pa pye naga yuun leele pe kan ma yo yeyinɔge ki yaa ka ta, na pe punɔgu we. Mishe wila ki naga ma yo ki cagboro shyen ti yaa ka tongo, ca woolo pe yaa ka ye jologo.

Ɛen fo Mishe wi senyoro ti yen na jigi tagasaga jɛnri kaan konaa na kotogo nii lere ni. Yennɛle li yo fo li woolo pe yaa ka songoro mbe pan li korogo. Cɛngele ke ni fuun ke yaa kaga jɛn mbe yo fo lo li yen Yennɛle le (4.1-4). Yennɛle li yaa Davidi setirige pyo wa torogo, wi pan wi cen tegere ti na, pa kona yeyinɔge sanga yaa ka ta (5.1-4a).

Mishe wila ki jen ma yo wi woolo paa kapere pye, εεν fo wila wi jigi wi taga Yenηελε li na. Wila yo fo:

Ma yaa we yinriwe ta naa,
ma se we kapere ti jate we go na naa,
ma yaa we kapere ti ni fuun ti wa fo wa kogoje
wi nogo.

Ma yen senre nungba yofa yege nga na, ma yaa
ki naga Zhakobu setirige piile pe na.

Ma yaa kajenge pye poro mbele Abirahamu
setirige piile pe kan,
paa yege nga na maa wugu ki na faa we teleye
pe kan we (7.19-20).

SEWE WI YEN MA KONLO YEGE NGA NA

Yawe Yenηελε li yaa ka jogogo wa li woolo pe
na 1-3

Yawe Yenηελε li yaa kaa li wunluwo pi piin
konaa mbe leele pe sho 4-5

Yawe Yenηελε laa Izirayeli woolo pe yeri konaa
ma yon fogolo kon pe yeri 6-7

¹ Yawe Yenηελε laa li senre nda yo Moresheti
ca fenne nana Mishe† wi kan tori yeen. Kila
pye Zhuda tara wunlumbolo Yotamu, naa Ahazi
konaa Ezekiyasi pe ni fuun nungba nungba pe
sanga wi na. Yariyanra nda laa naga wi na
Samari ca naa Zheruzalemu ca ti wogo na, ti
nda†.

KITI YAA KA KON IZIRAYELI TARA TI NA

† **1:1 1.1:** Mishe mege ki koro wowi na fo: Ambo wi yen paa Yawe
Yenηελε li yen? † **1:1 1.1:** 2 Wunlu 15.32-16.20; 18.1-20.21; 2
Kuro 27.1-7; 28.1-32.33

1.2–7.20

² Cengele ke ni fuun ye logo na yeri.

Tara to naa ti nawa yaara ti ni fuun, ye
nungbogolo jan ye logo.

We Fɔ, Yawe Yenɲele li yaa ka ye jeregi,

lo na we Fɔ mbeli ta wa li censaga kpoyi ki ni
we.

*Yenɲele làa yo li yaa kiti kɔn**Izirayeli woolo pe na*

³ Ye wele, Yawe Yenɲele li yen na yinrigi wa li
censaga na paan.

Li yen na tinri, li yen na tanri wa tara ti lara nda
ti yagara ti na.

⁴ Yanwira ti yen na yanni wa li tɔɔɔ ti nɔɔɔ†,

Gbunlundere ti yen na jɛenri,

paa yege nga na senringuro ma kaa na yanni
kason we,

paa yege nga na tonmɔ ma kaa yiri tinndi na na
fuun we.

⁵ Ko ki ni fuun nga ko yen na piin Zhakɔbu
setirige piile pe kambasinnde to kala na,

poro mbele Izirayeli woolo pe kapere to kala na.

Ambɔ wi ti, a Zhakɔbu setirige piile pe nɛɛ
kambasinnde to piin?

Mi yo Samari ca koyi.

Ambɔ wi ti sunzara nda wa tinndiye pe na ti si
yen wa Zhuda tara?

Mi yo Zheruzalemu ca koyi.

⁶ Ki kala na, we Fɔ wì yo fɔ: «Mi yaa Samari ca
ki pye paa kataga yen wa wasege.

---

† 1:4 1.4: *Yanwira ti yen na yanni: Ko yen naga nari ma yo
yaraga ko ka se ya yere mbe Yenɲele li sige. Li yen yaraga
pyew ki go na (Kiti 5.4-5; Yuuro 97.2-5).*

Ki yaa pye ερεzen tiire sanrisaga ko ce.
 Mi yaa ka ki sinndεεε ti konjo mberi wa wa
 gbunlundεεε ki ni;
 pεge mbogo ki nεgε le yaara nda ni, mi yaa ti
 yirige funwa na.
 7 Ki yarisunndo yanlere nda pε te, ti ni fuun ti
 yaa yaari.
 Ki tonli pee wi ni fuun wi yaa ka sogo.
 Mi yaa ki yarisunndo yanlere ti ni fuun ti jεgε.
 To nda kε ta wa ki nanjara ti tonli wi ni we.
 Ti yaa tege fun mbe nanjaala pele yege sara ti
 ni.»

Jεlεgε yaa to Zheruzalemu ca ki na

8 Ki kala na, mi Mishe, mi yaa kaa yanli, mbaa
 kunwε gbelege gbele.
 Mi yaa kaa tanri tεwara, mbe koro witiwaga.
 Mi yaa kaa gbele paa dabaaga yen,
 mbaa yunjbεgεrε gbelege gbele paa
 kεnrεsogolo yen.
 9 Katugu Samari ca fenne pe sagbanga ki se ya
 gbara mbe kε.
 Kε gbεgε fε ma saa gbεn wa Zhuda tara ti na yere;
 ma ye ma saa gbεn fε wa na woolo pe cagbεgε
 ki na, Zheruzalemu ca ye.
 10 Yaga ka saga senre ti yari wa Gati ca (juguye
 pe kan).
 Yaga ka gbele wa Ako ca fyew.

Ye kari ye saa konji wa gbanngban wi ni, wa
Beti Leyafira ca mbege naga fo ye jatere
wì piri ye na†.

11 Yoro Safiri ca fenne, ye toro yaa kee wa kulowo
pi ni witiwaga ni naa fere ti ni.

Zaana ca fenne pe se ya yiri yere wa pe ca.
Beti Ezeli ca fenne pe yen na kunwo gbelege
gbele, pe se ya kala la pye mbe ye saga.

12 Maroti ca fenne pe jatere wì piri pe na ferewe
mba pè ta pi wogo na,
katugu jologo yiri wa Yawe Yennele li yeri
ma pan ma gbɔn fo le Zheruzalemu ca
yeyonro ti na.

13 Lakishi ca fenne, ye ye wotoroye pe popo wa
shonye pe na,

katugu yoro ye pye konngbanmbala, ma ti a Siyon
ca woolo pè kapege pye.

Mbe yiri mbe je, poro Izirayeli woolo pa pège
forogo wa yoro yeri.

14 Ko kala kì ti ye daga mbe laga Moresheti Gati
ca fenne pe na†.

Akizibu ca woolo poro na, pe se ya sagawa kpe
kan Izirayeli tara wunlumbolo pe yeri.

15 Yoro Maresha ca fenne wele, mi yaa
malingboon wa yirige mbe wa ye naa.

---

† **1:10 1.10:** Mbege le verise 10-15: Kapege nga ki senre ti yo
cara nda wa ti wogo na, ki kapege ki yolomo po naa cara ti mere
yerilomo pi yiri pi yee korogo. Beti Leyafira koro wo yen fo conro
ca; pe pye na konji wa conro ti ni. † **1:14 1.14:** Pe daga mbe
laga Moresheti Gati ca fenne pe na, katugu juguye pe yaa pan
mbege ca ki sho.

Izirayeli tara teele mbele gbogowo yen pe yeri, pe yaa ka fe sa lara wa Adulamu ca waliwege ki ni†.

¹⁶ Zheruzalemu ca woolo, ye ye yinzire ti koonlo. Ye ye yinre ti kulu mbege naga fo kunwo kayanga yen ye ni ye pinambiile mbele pe ye ndanla pe kala na.

Ye ye yinre ti kulu ye pye yumbere fenne paa peteale yen, katugu pe yaa ye pinambiile pe koli mbe kari pe ni kulowo mbe pe lali ye ni.

2

*Mbele pe maa fannga fu fenne
pe jolo, Yennele li yaa jologo wa
pe na*

¹ Mbele pe maa tipege sonri mbe pye, na kapege jate mbe pye, mbe pe ta wa pe sinlesaga yembine, na laga ki ka ka laga, na ki fannga ka pye pe ni pe maga pye, jologo yen ki fenne pe wogo.

² Pe yegge ka yiri leele pele keere na, pe mari sho. Pe yegge ka yiri leele pele yinre na, pe mari sho mari ta. Pe maa leele pe jolo konaa pe go woolo pe ni. Pe maa tara lara nda leele pe ta korogo ti shoo pe yeri†.

³ Ki kala na, Yawe Yennele li yo fo:

† **1:15 1.15:** 1 Sami 22.1 † **2:2 2.2:** Eki 20.17; Eza 5.8; Amo 4.1

«Mi yen na jologo gbegede mbe wa ki cenle na li
woolo pe na,

ye se ka ya mbe go wo wa ki ni.

Ye se ka ya mbaa tanri ye yologo ki ni caw,

katugu ki wagati wi yaa ka pye jologo wagati.»

⁴ Na ki wagati wi ka ka gbɔn, leele pe yaa kaa ki
yomiyede na li waa ye na,

pe yaa kaa ki yungbɔgɔrɔ yurugo nga ki koo ye
na mbaa yuun fo:

«We mbele pe we jɔgɔ ma we ko pew!

Pè we cenle woolo pe korogo ki sho maga kan
leele pele yede yeri.

E, pe we puro ma we yirige wa we tara lara ti ni.

Pèri yede we juguye pe na.»

⁵ Ki kala na, lere kpe se ka ta wa Yawe Yenjele li
gbogolomo woolo pe ni,

na wi yaa ka mana wa, mbe laga ka taanla, mbe
ye tasara ti yede ye na wa tara ti ni.

Mbele pe maa kendige woo

Yenjele yon senre yofenne

pe senre ti ni

⁶ Leele pele na yogo nala piin fo:

«Ma senyoro ti yerege!

Maga kaa ki senre cenle ti yuun!

Ki yen tijinliwe fu senre mbaa ki yuun fo we se
sho ki fere kala na li ni.

⁷ Yingi senre ri to yaa yuun, Izirayeli woolo?

Naga yen ma, Yawe Yenjele li kagala kunmo yee
ni pi ko wi le?

Li kataraga yi mbaa ki piin ma wi le?»

Mi wo na, mbele pe maa tanri kasinngge na, na senyoro ti maa kajenngge piin poro kan.

⁸ Ἐν ᾧ we Ἐν ᾧ wi ἔν naga yuun ᾧ: «Yè yiri na woolo pe kòròḡo ma pye pe juguye.

Leele mbele pè yiri wa malaga gbònsaga na toro yeyinngge na pòw,

ye ma derigbòrò nda pè lele go na ti shò pe yeri.

⁹ Ye mala woolo pe jèlè pe purò ma pe yirige wa yinrè nda ti pe ndanla ti ni.

Gbòḡowò mba m̀ kan piile pe yeri, ye maa shò pe yeri pew.

¹⁰ Ye yiri yaa kee!

Wogosaga woro ye na naa laga ki tara nda ti ni.

Ye fyòḡo kapyere ti kala na,

jòlòḡo yaa to ye na, ᾧ jòlòḡo gbòḡo.

¹¹ Na lere wa ka pan mbaa wi yòn tifelegè woo, na wi kaa finlèlè mbaa yuun ᾧ:

«Ye yaa duven naa sinmè wèlèwè legèrè ta,»

kona ko Yènnèlè yòn sènrè yofò cènè wo wi daga ki leele mbele pe ni.»

Izirayeli woolo mbele

pe yaa ka koro go na,

Yènnèlè li yaa ka pe gbogolo naa

¹² Yoro Zhakòbu setirige piile, mi ña ye Ἐν, mi yaa ka ye ni fuun ye gbogolo naa.

Yoro mbele Izirayeli woolo mbele pè koro go na, mi yaa ka ye gbogolo naa.

Mi yaa ka ye pile laga nunḡba

paa yègè ñga na simbaala ma gbogolo simbaala jasa we,

paa yègè ñga na yaayoro ñgbelege ma gbogolo wa ki kasaga we.

Janwa wi yaa ka tinme gbɔɔ yirige.

¹³ Na wi yaa ka torosaga wɔ wa mbogo ki ni, wi
yaa ka pye wa pe yege.

Pe yaa ka torosaga wɔ mbe gbinri mbe yiri.

Pe yaa ka yiri wa yeyɔngɔ ki ni mbe pye leseele.

Pe wunlunaŋa wi yaa ka keli pe yege,

Yawe Yenŋele li yaa ka pye pe yege.

3

*Yerewe senre nda tila yo
Izirayeli tara teele mbele
paa pye tipeele pe kan*

¹ Mi wo na, mi yo fo:

«Yoro mbele ye yen teele Zhakɔbu setirige piile
pe go na,

yoro mbele ye yen Izirayeli woolo pe yekeele,
ye logo na yeri.

Yoro ma ye daga mbe kasinŋe konɔ li jen wi le?

² Eɛn fo kajeŋge ki ye mben,

a kapege ko ye ndanla.

Ye ma leele pe seere ti wo pe na,

ye ma pe wire kara ti lagala pe kajeere ti na[†].

³ Ee, ye yen nala woolo pe wire kara ti kaa,

ye yen na pe seere ti woo,

ye yen na pe kajeere ti yaari.

Ye ma pe wire kara ti kɔɔnlɔ kporo kporo kporo,

paa kara nda pe ma soɔgo negeɔdaga we,

paa kara nda pe ma soɔgo cɔgo gbenge ni we.

[†] 3:2 3.2: *Ye ma leele pe seere ti wo pe na, ye ma pe wire
kara ti lagala pe kajeere ti na: Ko kɔɔ wo yen, fo ye ma
leele pe kee yaara ti sho pe yeri pew ma pe yaga waga.*

4 Ko kî ti ye yaa ka gbele mbe Yawe Yennɛɛ li
 yeri li ye saga,
 ɛɛn fɔ li se ka ye yɔn sogo mbe ye saga.
 Li yaa ka punɔgo wa ye yeri, kapege nɔga yè pye
 ki kala na.»

*Yerewe senre nda Mishe wila yo
 Yennɛɛ yɔn senre yofenne
 yagboyoolo pe kan*

5 Yennɛɛ yɔn senre yofenne mbele pe yen nala
 woolo pe fanla na pe punɔgu, pa Yawe Yennɛɛ
 li yo yɛɛn pe wogo na:

«Na lere wa ka ye kan yaakaga ni,
 ye maga yari wo kan fɔ wi yaa yeyinɔge ta.
 Na nɔ si yaakaga ta mbe kan ye yeri,
 ye ma malaga yirige ko fɔ wo ni.

6 Ki kala na, diwi yaa ye ye na,
 Yennɛɛ li se yariyanra naga ye na naa.

Diwi yaa ye ye na,
 ye se kaa jɛɛɛ piin naa.

Yɔnlɔ ki yaa kɔ yoro Yennɛɛ yɔn senre yofenne
 ye na,

yɔnlɔ ki yaa kanɔga diwi mbe ye maga.

7 Fɛɛɛ yaa ka mbele pe maa yariyanra yaan pe
 ta,

Jɛɛfenne pe yaa ka fɛɛɛ sho.

Pe yaa ka pe yɛɛ ti tɔn fɛɛɛ ti kala na,
 katugu Yennɛɛ li se ka pe yɔn sogo.»

8 ɛɛn fɔ mi wo na, Yawe Yennɛɛ li yinne li
 fanɔga na, fanɔga yen na ni.

Mi yen sinɔɛ, kotogo si yen na ni;

janɔgo Zhakɔbu setirige piile pè yiri ma je nɔga na,
 mbaa ki yege yuun,

mbaa poro mbele Izirayeli woolo pe kapere ti
yuun pe kan.

*Mishe wila Zheruzalemu
ca tɔngɔwɔ pi sɛnrɛ yo*

⁹ Zhakɔbu setirige piile teelee,
yoro mbele Izirayeli woolo teelee,
yoro mbele kasiɲɲe ki ye mben,
yoro mbele ye ma kaselege ki ke,
yege sɛnrɛ nda ti logo!

¹⁰ Ye yen na legbogo piin na Siyɔn ca ki kanni,
na kambasiɲɲe piin na ko ɲga Zheruzalemu ca
ki kanni.

¹¹ Izirayeli tara teelee pe yen na kiti wi kɔɔn na
yarikanra shoo.

Saraga wɔfɛnnɛ pe yen na leele pe nari lasiri wi
ni sara na.

Yɛɲɲɛle yɔn sɛnrɛ yɔfɛnnɛ pe yen na Yɛɲɲɛle li
yɔn sɛnrɛ yuun penjara na.

Konaa ki ni fuun, pe mɛɛ kɛɛ kan Yawe Yɛɲɲɛle
li na ma yo fɔ:

«Yawe Yɛɲɲɛle li woro we ni wi le?

Kapege kpɛ se ya gbɔn we na!»

¹² Ye kapyere ti kala na,
pe yaa ka Siyɔn ca ki wari paa kɛrɛ yen,
Zheruzalemu ca ki yaa ka pye kataga,
shɛrigo gbɔgɔ ki yen ma kan yanwiga ɲga na,
ki yaa ka pye kɔlogɔ†.

4

*Zheruzalemu ca
ki yaa ka yeyiɲɲe ta*

† 3:12 3.12: Zhere 26.18

1 Wagati ŋa wila paan wa yege wi ni, Yawe
Yenŋele li sherigo gbogo ki yen ma kan
yanwiga ŋga na,

ko ki yaa ka pye yanwira ti ni fuun ti go na.

Ki yaa ka pye tinndiye pe ni fuun pe go na.

Cengele ke yaa kaa paan wa ki na legere.

2 Cengele legere yaa kaa kee wa ki na mbaa yuun
fo:

«Ye pan we kari wa Yawe Yenŋele li yanwiga ki
na,

wa Zhakobu Yenŋele li sherigo gbogo ki ni.

Li yaa li kongolo ke naga we na,

pa we yaa la tanri li kongolo ke na.

Katugu pa lasiri wi yaa yiri wa Siyon ca,

pa Yawe Yenŋele li senre ti yaa yiri wa
Zheruzalemu ca.»

3 Li yaa ka pye kiti konfo cengele legere go na,

Li yaa ka pye kiti konfo cengele ngele fuun
fannga ni ke go na, ali ngele ke yen ma
lali.

Pe yaa ka pe tokobiye pe gbon mbe pe pye
falinere capire,

mbe pe njaanra ti gbon mberi pye mali
kongbengele.

Cenle la se ka malaga gbon cenle la yege ni naa,
lere kpe se kaa malaga gbongo ki forogi naa.

4 Leele pe ni fuun nungba nungba pe yaa ka cen
yeyinŋe na wa pe ezen tiire ti nogo,

konaa wa pe figiye tire ti nogo.

Lere se ka fyere wa pe na,

katugu Yawe Yenŋele na yawa pi ni fuun fo lo li
yo ma†.

† 4:4 4.4: 1 Wunlu 5.5; Zaka 3.10

5 Tara sannda pyew ti woolo pe yen na pe yarisunndo to nandanwa kagala koro piin, εεn fɔ woro wo na, Yawe Yenηεε, we Yenηεε li nandanwa kala lo we yaa la piin sanga pyew fɔ tetete.

*Yawe Yenηεε lo li yen wunluwo
wa Zheruzalemu ca*

6 Yawe Yenηεε li yo fɔ:
Pilige ka wa na paan, mi yaa ka mbele pè wελεγε
na sege pe gbogolo,
mbele pè koli ma kari pe ni kulowo,
poro mbele mila pe jɔɔ fɔ ηεηε,
mi yaa ka pe pile laga nungba.
7 Mbele pè wελεγε na sege, mi yaa ka pele yaga
pe koro yinwege na.
Mbele pè koli ma kari pe ni kulowo, mi yaa ka
pe pye cεnε fanηga wolo.
Mi ηa Yawe Yenηεε, muwi mi yaa ka pye pe
wunluwo wa Siyɔn yanwiga ki na,
mbege ε yingɔ fɔ sanga pyew.

8 Mboro Zheruzalemu ca yanwiga, mboro ηa ma
yen na janwa wi korɔsi, paa sanηgazo ηa
pe ma lugu wi na na korɔsiri piin wi yen,
fanηga λεγε ηga kila pye ma yeri faa, ki yaa
songɔɔ mbe kan ma yeri naa.
Zheruzalemu ca woolo, wunluwo pi yaa songɔɔ
mbe kan ye yeri naa.

*Jɔɔgo ko pungo na,
Zheruzalemu ca ki yaa ka sho*

9 Yoro Zheruzalemu ca woolo, yingɔ na ye nεε
gbele yingɔ?
Wunluwo woro ye yeri wi le?

Ye yerifo wi ku wi le?

Fo a yaa nagala jologo ki kala na, paa yege nga
na selara ma kaa yiri jele ni.

10 Yoro Siyon ca fenne, yaa jolo yaa jeen,
paa jele yen na wi selara yiri wi ni;
ma jen koni ye yaa yiri laga ca
mbe sa cen wa yanra ti ni.

Ye yaa ka kari fo wa Babiloni tara,
pa ye yaa ka sa sho wa ki laga ki na.

Pa Yawe Yennele li yaa ka sa ye sho wa ye juguye
pe yeri.

11 Koni wo ni, cengele legere ke yee gbogolo ye
mege ni.

Ke yen na yuun fo: «Yennele sa ti Siyon ca ki
jogo!

Waa jaa mbe Siyon ca ki yan paa ki tonri!»

12 Een fo, nga Yawe Yennele li kon mbe pye, ki
cengele ke sigi jen.

Nga li yen na jate mbe pye, pe sigi koru jen.

Pe sigi jen mbe yo fo li yen na jaa mbe pe gbogolo,
paa yege nga na pe ma kaa yarilire pogolo
gbogolo yarilire sunsaga, mberi sun.

13 Yoro Siyon ca fenne, ye yiri ye pe tangala
tangala;

mi yaa fannga kan ye yeri,

paa nege nga ki yennele ke yen paa tuguron
wogolo yen,

nga ki yenjoro ti yen paa tuguyenre woro yen.

Ye yaa cengele legere purugu.

Pe kee yaara nda ye yaa koli, ye yaa ti tsege ti ye
pew mi na Yawe Yennele na kan;

ye yaa pe yarijende ti kan mi na mi yen tara ti
ni fuun tafu na yeri.

14 Ɛɛn fɔ koni, mboro malingboonlo ngbeleye ca,
ma malingboonlo ngbeleye yi gbogolo;
juguye pɛle malingboonlo cɛnsaga kan we tanla
mbe we yɔn tɔn.

Pe yɛn na Izirayeli tara kundigi wi gbɔɔn
kanngaga ni wa wi mbatelege ki na.

5

*Shɔfɔ ɲa wi yaa ka se
wa Betilɛmu ca*

¹ Yawe Yɛnɲɛle li yo fɔ:
«Mboro Betilɛmu Efirata ca,
Mboro ɲa ma yɛn Zhuda tara cara ti ni fuun jɛɛle
le,
lere wa yaa yiri wa ma ni na kan,
ɲa wi yaa kaa Izirayeli woolo pe yɛge sinni.
Wi setirige ki lɛsaga kɪ lali wa, maga lɛ wa wagati
titɔnlowɔ ɲa wɪ toro wi ni, maga lɛ wa
fafafa.

² Ki kala na, Yawe Yɛnɲɛle li yaa ka li woolo pe
le pe juguye pe kɛɛ,
fɔ sa gbɔɔn wagati ɲa jɛle ɲa wi daga mbe pyɔ se,
wi sa se.
Kona, wi sefɛnnɛ mbele pe yaa ka koro go na
kulowo po pɔngɔ na,
pe yaa ka songɔɔ mbe pan Izirayeli woolo
sanmbala pe korɔgɔ†.

³ Ki kundigi wi yaa ka yiri, mbaa wi woolo pe
yɛge sinni
Yawe Yɛnɲɛle li fanɲga ki ni,
Yawe Yɛnɲɛle, wi Yɛnɲɛle li gbɔgɔwɔ pi ni.
Kona, wi woolo pe yaa ka pye yeyinɲge na,

† 5:2 5.1-2: Mati 2.6; Zhan 7.42

katugu wi mege ki yaa ka gbogo mbe gbon fo wa
tara ti kosaga ki na.

⁴ Wo wi yaa ka pan yeyinnye ki ni.

Na Asiri tara fenne paga ka pan mbe to we tara
ti na,

mbe ye wa wunluwo yinre ti ni,
we yaa kundigile yirige wa mbe wa pe na,
we yaa yekeele yirige mbe wa pe na[†].

⁵ Ki kundigile pe yaa ka cen Asiri tara ti go na pe
tokobiye pe fannga na,
pe yaa ka cen to nda Nimirodi tara ti go na pe
shorinaye pe fannga na.

Na Asiri tara fenne paga ka pan mbe ye laga we
tara ti ni,
ki kundigi wo wi yaa ka we sho pe kee.»

*Yenyele li yaa ka fannga le
Izirayeli woolo mbele
pe yaa ka koro go na pe ni*

⁶ Kona, Zhakobu setirige piile mbele pe yaa ka
koro go na, pe yaa ka pye wa cengele legere ke
sogowo,

paa fonggo yen nga ki ma yiri wa Yawe Yenyele
li yeri,

paa tisaga yen nga ki ma pan yan na.

Kila ki jigi wi taga lere na,

kila sila yaraga ka jaa senwee yeri[†].

⁷ Zhakobu setirige piile mbele pe yaa ka koro go
na,

pe yaa ka pye wa cengele ke sogowo,

wa cengele legere ke sogowo.

[†] 5:4 5.4: Eburuye senre ti ni, ki yen ma yonlogo ma yo fo
kundigile koloshyen naa yekeele koltaanri.   [†] 5:6 5.6: Yuuro
133.3

Pe yaa ka pye,
 paa jara yen wongaala pe sɔgɔwɔ wa kɔlɔgɔ,
 paa jara yirifɔnɔɔ yen simbanɔbelege sɔgɔwɔ.
 Wi ka toro laga nɔga fuun na,
 wi ma to wi kagboro ti na mari kɔɔnlo kɔɔnlo.
 Lere kpɛ se ya mberi shɔ wi yeri.
⁸ Izirayeli woolo, ye yiri ye winfenne pe kɔrɔgɔ,
 ye ye juguye pe ni fuun pe tɔngɔ ye pe kɔ†.

*Yɛnɔɔlɛ li yaa ka yarisunndo
 ti kɔ mberi wɔ wa*

⁹ Yawe Yɛnɔɔlɛ li yo fɔ:

«Pilige ka wa na paan, mi yaa ka ye shonye
 mbele pe maa kee malaga na pe kɔ mbe
 pe wɔ wa,
 mi yaa ka malaga gbɔnwotoroye pe jɔgɔ pew.

¹⁰ Mi yaa ka ye tara cagboro ti tɔngɔ,
 mbe ye malaga sigecara ti jaanri.

¹¹ Mi yaa ka lekara ti kɔ mberi wɔ wa ye sɔgɔwɔ;
 jɛlɛfenne se ka pye wa ye sɔgɔwɔ.

¹² Mi yaa ka ye yarisunndo naa ye yaara yanlɛɛ
 nda pɛ tɛ ti kɔ mberi wɔ wa ye sɔgɔwɔ;
 ye kɛɛ yaara nda yɛ gbegɛle ye keyɛn yi ni,
 ye se kaa foli ti yɛgɛ sɔgɔwɔ mbaa ti gbogo.

¹³ Mi yaa ka ye yarisunɔngɔ Ashera ki tiyagala ke
 kɔlɔgi, mbe ke wɔ wa ye sɔgɔwɔ,
 mbe ye cagboro ti tɔngɔ.

¹⁴ Cɛngɛlɛ nɔgele kee yenlɛ mbe logo na yeri,
 wa na nanɔbanwa gbɔɔ pi ni, mi yaa kayanɔga
 gbɔgɔ wɔ ke ni.»

---

† **5:8 5:8:** Laga ki verise nɔa wi ni, ki mbe ya logo fun fɔ Yɛnɔɔlɛ lo pe yo li yiri.

6

*Yenñele li yaa ka kiti kɔn
li woolo pe na*

¹ Yawe Yenñele li yen na senre nda yuun, ye nungbolo jan yeri logo:

Yiri ma sa kiti kongo senre yo wa yanwira ti yege
sɔgɔwɔ,
tinndiye fun paa nuru ma yeri.

² Yoro yanwira, ye Yawe Yenñele li kiti kongo
senre ti logo;
tara ti nɔgɔna cɛnyaara nda ti yen fannga ni,
yege senre nda ti logo.

Mà jɛn Yawe Yenñele li yaa kiti kɔn li woolo pe
na,
li yaa yiri Izirayeli woolo pe kɔrɔgɔ.

³ «Na woolo, yingi mi pye ye na?
Yingi mi pye ye na ki ye te?

Yanla yɔn sogo.

⁴ Naa mila ye yirige wa Ezhipiti tara ko kala na
le?

Naa mila ye wɔ wa kulowo pi ni ko kala na le?
Naa mila Moyisi, naa Arɔn konaa Miriyamu pe
pye ye yege sinfenne ko kala na le†?

⁵ Na woolo, nga Mowabu tara wunlunana Balaki
wila pye ye na,

konaa Bewɔri pinambyɔ Balaamu wila wi yɔn
sogo senre nda ni,
ye nawa to ti na.

Ye nawa to ye kondangala li na, maga le wa
Shitimu ca fɔ ma saa gbɔn wa Giligali ca ki

† 6:4 6.4: Eki 4.10-16; 12.50-51; 15.20

na, yege jen mi ɲa Yawe Yenɲele kajɲɲɛ
mì pye ye kan†.»

*Nga Yenɲele li yen na jaa
leele pe yeri*

⁶ Mi daga sa yere Yawe Yenɲele li yege sɔgɔwɔ
yɲɲi yarikanga ni?

Yenɲele na yaara ti ni fuun ti go na, mi yaa
sa kannɲuuro kan li yege sɔgɔwɔ, mbeli
gbɔgɔ yɲɲi ni?

Mi daga mbe kari li yege sɔgɔwɔ saara sogoworo
ni le?

Nakoma napire ni nda tì ta yeɛ nunɲba nunɲba.

⁷ Naga yen ma, Yawe Yenɲele li mbe yenɛ
simbapɛɛ leɲere na le?

Li mbe yenɛ sinmɛ leɲere na, mba pila fuun paa
logɔ yen le?

Na pinambyɔ konɲbanna wo mi daga mbe wɔ
saraga na mbasinmɛ pi kala na le?

Na yeera latirige ko mi daga mbe wɔ saraga na
kapege ki kala na le?

⁸ Mboro senwee pyɔ, ɲga ki yen ma sin, pège
naga ma na.

Nga Yawe Yenɲele li yen na jaa ma yeri, ko yen
fɔ maa kasinɲɲe piin,

kagbaraga pyege kɔɔn ndanla,

mɔɔ yeɛ tirige maa tanri ma Yenɲele li ni.

*Yenɲele li yaa ka kiti kɔn
nambara fɛnnɛ pe na*

⁹ Yawe Yenɲele li yen na para ca woolo pe ni.

Mbaa fyɛ Yenɲele li yege ko ki yen tijinliwɛ we.

† 6:5 6.5: Nombu 22.2-24.25; Zhouzu 3.1-4.19

Jɔlɔgɔ ŋga ki yaa to ye na ye kapere ti kala na,
konaa ŋa wi yaa kaga jɔlɔgɔ ki wa ye na, ye logo
wi yeri!

10 Lepeelee pè koro na yarijɛndɛ gbogolo wa pe
yinrɛ ti ni pe nambara wi fanŋga na,
pe ma pe tiwiyaara ti kologo fɔ tipege.
Ki wogo ki yen mala mben fɔ jɛŋgɛ.
Mbe ya mbege kun na yɛɛ ni mɛɛ?

11 Lere ŋa wi ma culo wi gbɔn maa piri,
konaa puwakuruye mbele pe woro ma yala, pe
ma pye wa wi kasha,
mi yaa ki lerefɔ wi yaga mbajɔlɔwɔ mɛɛ?

12 Ki ca ŋga ki penjagbɔrɔ fɛnnɛ pe yen
lewɛlimbɛɛ fɔ jɛŋgɛ.

Ki ca woolo pe maa finleɛ ma toro.
Lefanlaga sɛnrɛ ti maa yinrigi wa pe yon.

13 Ki kala na, mi yaa jɔlɔgɔ wa ye na;
mi yaa ye tɔngɔ ye kapere ti kala na.

14 Ye yaa kaa kaa, ɛɛn fɔ ye se kaa tinni;
funɔ ki se ka kɔ ye na.

Ye yaa ka yarilire tɛgɛ, ɛɛn fɔ yaraga se ka ta ye
yeri.

Na yaraga ka ta ye yeri, mi yaa ki jɔgɔ malaga
ni.

15 Ye yaa ka yariluguro lugu,
ɛɛn fɔ ye se ka yarilire kɔn.

Ye yaa ka ye oliviye tige pire sinmɛ pi wɔ,
ɛɛn fɔ ye se ka pa fa.

Ye yaa ka ye ɛrɛzɛn pire tɔnmɔ pi wɔ,
ɛɛn fɔ ye se kaga duvɛn wa wɔ.

16 Ye yen na tanri wunlunana Omiri wi
kondegɛŋgɛɛ koro na,

ye yen na tanri na yala wi pinambyo Ashabu naa
 wi go woolo pe tangalomo po ni,
 pe kapyere to ye yen na forogi.
 Ki kala na, mi yaa ca nga ki tongo,
 mi yaa ti ca woolo pe pye titegerere yaraga.
 Fere nda ti yen na woolo pe na, ti yaa pye ye
 woro.

7

*Yenhele yon senre yofa
 Mishe wi yen
 na para Izirayeli woolo pe na
 pe tangalomo pee pi kala na*

¹ E! Jologo yen na wogo,
 katugu mi yen paa lere wa yen, na wi kari sa
 erenzen pire co ti cosanga ni,
 erenzen pire tonmo pi wongolo,
 nakoma paa na wi kari sa figiye tire san,
 een fo ali erenzen shashaga nungba mi si ko ta wa
 mbe ka.
 Figiye pire fonndo kpe sila ta wa, nda ti la ma
 pye na na.

² Lesinmbele pe ko ma wo laga tara ti ni;
 kaselege yofa woro senwee piile pe ni naa.
 Legbogo ko pe ni fuun pe yen na peele mbaa piin;
 pe ni fuun nungba nungba pe yen na pengele
 nii pe yee na.

³ Pe keyen yi wege kapege pyege ki na.
 Kundigile pe maa yarikanra jaa pe tunngo ki na.
 Kiti konfenne pe maa kiti wi koon tonli na.
 Nga legboolo pe maa jaa, pe maa ki yuun
 kpengbelengbe lere pyew wi yee na.

Pe ni fuun pe ma yon wa nunɓba na kapege ki piin.

⁴ Na wi yen jenne pe ni fuun na, wo yen paa wuuro yen.

Na wi yen sinne pe ni fuun na, wo yen paa wuuro yuguyugu yen.

Jɔlɔɔ pilige nga ye kɔrosiri pyefenne† paa ki senre yo ye kan,

ki pilige nga pe yaa jɔlɔɔ wa ye na we, ki yongo toon.

Ki kala na, ye jaterere wi piri ye na.

⁵ Maga koon jigi wi taga ma wonlo wi na; maga ka taga ma wonlo ngbarawa wi na. Ali ma jo jate na wi maa sinlele ma tanla, ma yon ki yingiwe jen wi ni.

⁶ Katugu pinambyo wi maa wi to wi tifaga, sumborombyo wi ma yiri wi no wi korogo, piyo wi ma yiri wi najo wi korogo.

Lere nunɓba nunɓba pyew wi go woolo poro pe yaa ka pye wi juguye wele†.

⁷ Mi wo na, Yawe Yennele lo mi yen na wele.

Na jigi wi yen na shofa Yennele lo na.

Na Yennele li yaa na yenrewe pi logo.

Mishe wila wi jigi wi taga

Yennele li na

⁸ Yoro mbele na juguye, yaga kaa tɛge na na.

Katugu ali na kaa pye mi to, mi yaa ka yiri.

Ali na kaa si pye mi yen ma cen wa diwi wi ni,

Yawe Yennele li yaa yanwa yirige na kan.

⁹ Mi kapege pye Yawe Yennele li na,

---

† 7:4 7.4: Kɔrosiri pyefenne poro pe yen Yennele li yon senre yofenne wele. † 7:6 7.6: Mati 10.35-36; Luki 12.53

ki kala na, mi yaa li nanɗbanwa kala li kun na
 yεε ni,
 fɔ li ka sa yere na kala li ni, mbe tanga ki kan na
 yeri.

Li yaa kari na ni wa yanwa pi na,
 mbege naga na na yεge nga na li yen ma sin.

¹⁰ Na juguye pe yaa kaga wogo ki yan ma,
 kona fεre gbɔrɔ yaa pe yigi.

Porɔ mbele paa pye naga yuun we na fɔ:
 «Yawe Yεnɗεle, ye Yεnɗεle li yen se yeri?»

Kona muwi mi yaa la poro wele.

Leele pe yaa kaa pe tangala paa yεge nga na pe
 ma kaa na fenrege tangala wa konɔ we.

¹¹ Pilige ka wa na paan, pe yaa ka ye cagbɔgɔ ki
 mboro ti kan naa fɔnɗgɔ.

Ko pilige ko ni, pe yaa ka ka taga ye tara ti gbeme
 pi na.

¹² Ko pilige ko ni, ye woolo pe yaa ka yiri wa
 Asiri tara naa Ezhipiti tara cara ti ni, mbe
 songɔrɔ mbe pan ye kɔrɔgɔ.

Mbele pè cɛn maga le wa Ezhipiti tara ti na ma
 saa ki wa Efirati gbaan wi na,

maga le kɔgɔje wa na ma saa ki wa kɔgɔje wa
 na,

maga le yanwiga ka na ma saa ki wa yanwiga ka
 na,

pe yaa ka songɔrɔ mbe pan ye kɔrɔgɔ.

¹³ Tara sannda ti yaa ka tɔngɔ mbe koro waga,
 mbele pe yen ma cɛn wa ti ni pe tipewe pi
 kala na;

ko ki yaa ka pye pe kapyere ti sara we.

*Mishe wila Yεnɗεle li yenri
 Izirayeli woolo pe kan*

14 Yawe Yenñele, ma woolo wele, poro mbele pe
 yen ma kōrogo ye,
 poro mbele pe yen ma cēn wa kōrogo ki ni, wa
 Karimeli yanwira ti na,
 ta pe yege sinni ma simbaala kōnrikanñgala li
 ni.

Ta pe yege sinni, paa yege ñga na faa kila pye
 wa Bazan tara naa Galaadi tara yaayoro
 kasara ti ni we.

15 «Mi yaa kagbōgolo pye ye kan
 paa wagati ña ni yoro Izirayeli woolo yaa yiri wa
 Ezhipiti tara we.»

16 Cengele sanñgala woolo pe yaa ka ke yan,
 ki yaa fere wa pe na,
 poro naa pe yawa pi ni fuun ni;
 ki yaa ka to pe yon na,
 pe nuñgbogolo ke yaa ka jili pe na.

17 Pe yaa kaa gbanñgban wi kaa paa wooro yen,
 paa yaara nda ti maa fulolo lara na ti yen.
 Pe yaa kaa yinrigi wa pe larasara ti ni mbaa seri,
 paa yaara nda ti maa fulolo lara na ti yen,
 mbaa paan Yawe Yenñele, we Yenñele ma
 kōrogo.

Pe yaa kaa fye ma yege.

18 Yenñele la yege woro wa paa mboro yen.
 Ma woolo mbele pe koro go na, ma maa pe
 kajōgōro ti koo nari woo wa,
 na pe kapere ti kala yari pe na.
 Ma nanñbanwa pila koro wa suyi,
 katugu ki yen moō ndanla maa kajenñge piin we
 kan.

19 Ma yaa we yinriwe ta naa,

ma se we kapere ti jate we go na naa,
ma yaa we kapere ti ni fuun ti wa, fɔ wa kɔgɔje
wi nɔgɔ.

²⁰ Ma yen senre nunɔba yofɔ yege nga na, ma
yaa ki naga Zhakɔbu setirige piile pe na.
Ma yaa kajenge pye poro mbele Abirhamu
setirige piile pe kan,
paa yege nga na maa wugu ki na faa we tɛleye
pe kan we.

**Bibulu Jinmiire ni
Sénoufo, Djimini: Bibulu Jinmiire ni Bible**

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Djimini Senoufo

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source
files dated 29 Jan 2022

a4863791-1c91-5f31-9a8f-034a18a2f8d8